

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-01-18286-13 [redacted] נ' בית ספר "ישורון" ואח'
בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי-שניאור

התובע

[redacted]
ע"י ב"כ עוה"ד מ ארז ואח'

נגד

הנתבעים

1. בית ספר "ישורון"
2. משרד החינוך - מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד ש לוי ואח'
3. ענבל חברה לביטוח - נמחקה.
4. עיריית קריית מלאכי
ע"י ב"כ עוה"ד מ גנות ואח'

פסק - דין

מבוא:

- 1 התובע, ליד 1995, נסגם ביום 8 10 02 בתאונה, עת "נתפסה" ידו בזלת הכניסה לכיתה בה למד וחלק מהגליל הועליון וחציפירון של אצבע מסי 3 בכף יד שמאל נחתכו (להלן: "התאונה")
- 2 בתחילה הגיש התובע את תביעתו כנגד ארבעה נתבעים
האחד - בית הספר בו אירעה התאונה לטענת התובע התאונה אירעה כתוצאה מרשלנות עובדי בית הספר אשר בשטחו אירעה התאונה (להלן: "הנתבע 1"; "ישורון")
השני - משרד החינוך (להלן: "משרד החינוך"; "המדינת"; "הנתבע 2") לטענת התובע משרד החינוך הוא האחראי על הפיקוח והשליטה מטעם רשויות השלטון על בתי הספר השלישי - ענבל חברה לביטוח בע"מ אשר מבטחת את המזינו - משרד החינוך (להלן: "הנתבעת 3")
הרביעי - עיריית קריית מלאכי, הבעלים של מבנה בית הספר ואשר בשטח שיפוטו הוא מצוי (להלן: "העירייה"; "נתבעת 4")
ביום 6 9 11 נמחקה התביעה כנגד נתבעת 3 וזאת לאור הסכמת הצדדים ולפיה ככל שמוינת ישראל - משרד החינוך יחויב בפיצוי בנוקדי התובעת תחא זו מדינת ישראל אשר תשא בפיצוי

1 מתוך 13

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 18286-01-10 [REDACTED] נ' בית ספר "ישורון" ואח'
בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי-שניאור

3 הצדדים חלוקים הן בשאלת הנסיבות שהובילו להתרחשות התאונה והן בשאלת האחריות לתאונה ולגזק

הראיות:

- 4 מטעם התובע העיד התובע בעצמו והוגשו המסמכים הבאים:
- חוזר מנכ"ל משרד החינוך לשנת 2009 (סומן ת/1);
 - תיעוד רפואי רלוונטי לרבות העתק צילום האצבע שנחבלה (סומן ת/2);
 - אישור רפואי ערוך על ידי ד"ר סוזנה הורוביץ אורתופדיית, מיום 15 10 09 (סומן ת/3)
- 5 מטעם הנתבעים 1 2 העידו:
- הגב' אורנה זרביב - המורה שנכתה בתוך הכיתה בעת קרות התאונה והגישה סיוע לתובע
 - מר יהושע מלכה - מנהל בית הספר "ישורון" במועד קרות התאונה ועד היום
- כמו כן הוגשו המסמכים הבאים:
- חוזר מנכ"ל משרד החינוך לשנת 2002
 - גיליונות ציונים ותעודות הערכה של התובע וטופס תביעה
- 6 מטעם הנתבעת 4 העידו:
- מר אריה יוסף - קב"ט מחלקת החינוך בעיריית מלאכי
 - מר שמעון עמו המשמש משנת 2005 כמנהל מחלקת החינוך בעירייה
- 7 כאמור שלוש שאלות מונחות לפתחי ובהן עליי להכריע האחת - הנסיבות בהן התרחשה התאונה השניה - שאלת האחריות והשלשית - ככל שאקבע כי ישנה אחריות - עניינה גובה הפיצוי והנזק לו זכאי התובע

דיון בשאלת הנסיבות והאחריות:

לסענת התובע:

- 8 לו בית הספר היה ממלא את חובתו ומתקין מגנוני בלימה בדלתות בית הספר, הרי שניתן היה למנוע את התאונה
- כמו כן ובנוסף לו היה מוצב מורה אחראי בניסדרון שתפקידו למנוע מתלמידים להשתולל, כי או קרוב לוודאי הייתה התאונה נמנעת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 18286-01-10 ■■■■■ בית ספר "ישורון" ואח' בפני כב' השופטת מלכה ספינזי-שניאור

לטענת הנתבעים 1-2:

9 בנוועד התרחשות התאונה טרם חלף המועד שנקבע בחזר מנכ"ל לוחקנת מנגנוני הגנה על דלתות הכיתות כישכך, הרי ששוב לא נטען לטעון לאחריות מצד הנתבעים 1-2 בנוסף, מאחר ומצד אחד לא הוכח כי הילדים השתוללו, ומצד שני לא הוכחה הסיבה בגינה נסגרה הדלת על ידו של התובע, הרי שלא ניתן לזייב את הנתבעים 1-2

לטענת הנתבעת 4:

10 האחריות בכל הקשור לסוגיית הבטיחות בבית הספר מוטלת על משרד החינוך, ולא על העירייה בכל מקרה. מאחר ומדובר בבית ספר פרטי - עצמאי, העירייה לא עסקה בכל הקשור לנושא הבטיחות בבית הספר אמנם נכון כי בניין בית הספר הוקם על ידי העירייה והוא מצוי בשטחה ובבעלותה ואולם לא די בכך כדי לטעון כנגד העירייה כי היא חבה כנגד התובע רק בשל היותה הבעלים של המבנה המבנה כמו גם בית הספר המצוי בו מנוהלים באופן שוטף על ידי הנתבע 1

דינו:

11 ראשית לבל, אין חולק באשר לעצם קרות האירוע. טריקת דלת הכתה על ידו של התובע ובאשר לנוק שנגרם לו בעקבות כך - קטיעת חלק מגליל האצבע השלישית המחלוקת נסבה סביב הנסיבות שהובילו לטריקת הדלת וכן סביב השאלה איזו משלוש הנתבעות: בית הספר, משרד החינוך או העירייה, אשר הינה הבעלים של מבנה בית הספר המצוי בשטח השיפוט שלה, אחראים לעצם קרות התאונה, אם בכלל, וכפועל יוצא לנוקי התובע בגינה

באשר לנסיבות שהובילו לתאונה:

13 לטענת התובע הדלת נטרקה ע"י אחד הילדים שרצו ונכנסו לכיתה לפניו הנתבעים תכחישו טענה זו לטענתם לא הובאו ראיות המוכיחות כי התאונה נגרמה עקב מעורבותו של ילד אחר לטענתם מדובר היה בכח עליון בלתי נמוע כגון רוח אשר גרם לטריקתה של הדלת, וכפועל יוצא לנוקיו של התובע, ולפיכך אין להטיל אחריות על מי מהנתבעים

14 אומר כבר כעת כי לדידי אין כל נפקות לשאלה מה גרם לטריקת הדלת על אצבעו של התובע: הרוח או תלמיד אחר שטרק אותה כך או כך במועד הרלוונטי עדיין לא הותקנו על הדלת מנגנוני הגנה שתפקידם למנוע פגיעה

סביר להניח שאם היה מותקן בדלת מנגנון הגנה, הרי שגם לו הייתה הדלת נטרקת, בעקבות רוח או בעקבות התנהגותו של תלמיד אחר, עדיין המצאות המנגנון בדלת חיה מאט את סגירתה וכפועל יוצא הייתה, ככל הנראה, התאונה נמנעת

3 מתוך 13

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 18286-01-10, בית ספר "ישורון" ואח' בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי-שניאור

15 נעבור כעת ונדון באחריות כל אחד מהנתבעים, ככל שישנה אחריות, בנפרד

אחריות בית הספר:

16 נקבע בפסיקה כי על בית הספר לנקוט באמצעים למניעת תאונות, כאשר האמצעים בהם יש לנקוט הינם פועל יוצא של גיל הילדים, תנאי השטח, אופי העיסוק והסיכון הנובע ממנו [ראה ע"א (ת"א) 1719/03 מדינת ישראל משרד החינוך (התרבות נ/ ביבר דניאלה (פורסם בנגו, ניתן ביום 27 3 06) (להלן: "פרשת גיבר")]. בפרשת ביבר קבע בית המשפט שאין להטיל על בית הספר חבות בנויקין מאחר ובנסיבות המקרה נמצא כי הוא נקט באמצעי בטיחות מספיקים: הותקנו הנחיות בטיחות שמורסמו במסדרונות בית הספר ובכיתות שמטרתן הייתה אזהרת התלמידים מפני הסכנה שבהשתוללות, נקבעה תורנות סידור הכיתה והמורות בזקו שהתורנות אכן מתבצעת וכן נקבע נוהל לפיו יש ללוות את התלמידים במעברם מכיתה לכיתה

17 באשר למידת הזהירות והשגחה והפיקוח הנדרשים ממנהל ב"ס או ממורה נפסק בע"א 324/77 רבי ג' סמורה, פ"ד לב (2) 445, בעמ' 446, 447; (להלן: "פרשת רבי") כי:

"מידת ההשגחה הנדרשת ממנהל בית הספר ומוריו כלפי תלמידיהם, היא כמידת ההשגחה שמקיים אב זהיר כלפי בנו"

עוד בע"א 2061/90 מרצלי ג' משרד החינוך (פורסם בנגו, ניתן ביום 1 3 93) (להלן: "פרשת מרצלי") נפסק כי מידת ההשגחה הנדרשת, נגזרת בין היתר - מגילו של הוקטין ומתכונותיו:

"חובת הזהירות של מורה כלפי תלמידו נבנית על חובת הזהירות של אב כלפי בנו. חובה זו היא בהשגחה על הקטין הן מפני פגיעתו של גורם חיצוני - חי או דומם - הן מפני פגיעה של הקטין באחרים, והן מפני פגיעה של הקטין בעצמו החובה מושתתת על כך שהקטין, באשר הוא קטין, לא פיתח אותם מנגנוני הגנה, מנגנוני בקרה ומנגנוני שיקול-דעת שבגיר מתוּיֵק בהם, ובדרך הדברים הרגילה ניתן לצפות, כי עלול הוא להיפגע בידי גורם חיצוני או להביא נזק על עצמו ועל זולתו. כן יש להתחשב בגופו החלש של הקטין, החושף אותו לפגעי העולם הסובב אותו, ובתכונותיו של הקטין כגון שובבות, סקרנות של ילד, היענות לפיתויים בלא להעריך סכנות וסיכונים וכיוצא באלה.

"יש להתחשב בגילו של הקטין ככל שהילד קטן יותר, כך חלש הוא ופגיע יותר מבחינה פיזית, וכך גם מנגנוני ההגנה והבקרה בשלים פחות" (פסקה 811).

4 מתוך 13

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-18286-01-10 **מ.ס.ש.** בית ספר "ישורון" ואח' בפני בבי' השופטת מלכה ספינוזי-שניאור

בפרשת מוצלי הוטלה על בית הספר חבות בגזיקין מאחר ונקבע כי די היה בנכחות מורה במקום התאונה בכדי למנוע את קרות הנזק

עקרון זה, לפיו היעדר פיקוח והשגחה על התלמידים כנדרש הוביל לחטלת אחריות בגזיקין, מופיע בפסיקה לאורך השנים כן למשל ראה: ע"א 310/89 אליהו כהן נ' לנטוש (פורסם בנבו, ניתן יום 5 1 92); ע"א 6111/03 שרוגו נ' בית הספר כנסת יהודה (פורסם בנבו, ניתן ביום 21 11 05); תא (ח"י) 615/02 ק.ג. נ' מדינת ישראל ואח' (פורסם בנבו, ניתן ביום 07 11 29).

18 יישום ההלכות שנקבעו בפסיקה על המקרה שלפנינו מוביל מסקנה כי יש להטיל על בית הוספר אחריות לעצם קרות התאונה אסביר להלן דברי

19 התובע העיז באשר לנסיבות בהן התרחש האירוע:

"הייגו בשיעור מחשבים, לפני שהשיעור נגמר היינו רגילים לרוץ מהמחשבים לכיתה הרגילה וצנו בהתלהבות של ילדים היינו רגילים לרוץ. זה לעבור שני מבנים מומרדים. עברתי למבנה והרבה פעמים הייתה נטרקת הדלת בכיתה אליה נכנסנו, כי לא היו מעצורים והילדים היו סוגרים מהר את הדלת" (עמ' 6 לפרוטוקול, ש' 20-23)

גבי זרביב המורה אשר הובאה לעדות, העידה כי רק בהפסקות הייתה מורה משגיחה במסדרונות ואילו בעת המעבר בין השיעורים משיעור לשיעור כאשר אין הפסקה, לא הייתה בנמצא מורה משגיחה המלווה את התלמידים ומפקחת על התנהגותם:

"ש. התאונה הייתה לפני או אחרי הצלצול?

ת זה היה קו תכר. לא בהפסקה או בשיעור. זה היה זמן סביר שתלמידים חוזרים לכיתה

ש. בשלב זה מורה צריך להיות במסדרון?

ת בעיקרון בגע שיש צלצול לסיום ההפסקה מסתיימת התורנות של המורה במסדרון. אם בשלב בו ארעה התאונה הייתי יוצאת החוצה לא הייתי אמורה למצוא מורה. " (הדגשות שלי מ.ס.ש.)... (ר' עמ' 12, ש' 5-1)

עוד העידה הגבי זרביב:

"ש. האם את יודעת אם מישהו ביצע תדריכים לגבי זהירות?

ת. אותי לא הדריכו

ש. היית מידוי פעם תורנית מו נתן לך הדגשים של התורנות?

ת. ההנהיית היו בדורות. השגחה על תלמידים שלא יהיו קטטות,

אם תלמיד נופל או זקוק לעזרה. זה תפקיד שלו מורה תורן לא יכול

בית המשפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-01-18286-10 אג"ב בית דין "ישורון" ואח'
בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי-שניאור

למנוע לא קיבלנו תדריכים מיוחדים השגתנו על הילדים והיינו
בשבילם " (עמ' 10 שורות 24-29)

20 ומנהל בית הספר, מר מלכה חגידי בעניין זה:

"ש. בחוזר מנכ"ל כתוב שיש צורך בתורן מורה במדרגות.
ת. נכון אבל אנחנו מוציאים את הילדים החוצה.
ש. המורה שהעידה סיפרה שכאשר נשמע הצלול התורנות של התורן
נגמרת?
ת. המורה דואג שהילדים יכנסו למבנים והתורנות
נגמרת... התורנית חצר היא גם מורה בבית הספר אז בצלול
היא דואגת שהילדים יכנסו בחזרה למיתות וחוזרת לכיתה
שלה (ראה עמ' 17 שורות 18-24)

21 מן העדויות עולה אפוא כי:

המורים התורנים לא קיבלו תדריכים מיוחדים ובכל מקרה התדריכים שקיבלו
התייחסו רק להתנהגות התלמידים בזמן הפסקה
רק בהפסקות מצוי מורה תורן / משגיח ואילו בעת מעברים מכיתה לכיתה או
מבניין לבניין בין שני שיעורים עוקבים שאין ביניהם הפסקה, אין מורה משגיח
במקרים בהם היה על התלמידים לעבור מכיתה לכיתה שלא בהפסקה, היו
התלמידים עושים זאת בריצה

22 לטעמי, מאחר והתובע, כמו גם חבריו לכיתה, שהיו אז בני שבע בסך הכל, נדרשו לעבור בין
מבנים בזמן קצר בכדי להספיק ולחגוע לשיעור חבא בזמן, היה על מנהל בית הספר ומורי
לצפות כי הם יעשו זאת בריצה ולפיכך היה עליהם לדאוג ולהזהיר את התלמידים מפני
הסכנות הגלומות בריצה כמו כן, מאחר ומדובר היה בתלמידים צעירים היה על מנהל בית
הספר לדאוג וללוות את התלמידים במעבר בין הכיתות והמבנים כדי לדאוג שלא ירצו או
יתפרעו

לדידי, לו היתה מתבצעת הודרכה או שהיה מתבצע פיקוח כאמור, היה ניתן למנוע את הנזק
שנגרם לתובע.

23 זאת ועוד, הגם שנמך כי מן הפסיקה עולה שאל מול הצורך בביקוח עומד אינטרס חשוב
אתר, כפי שגם התייחסה אליו גבי זרביב בעדותה, והוא שמירה על משותב נעורים בריאה
ותקינה, (ראה עדותה בעמ' 10 שורות 31-32) דחינו השאיפה לאפשר לקטין מידה סבירה
של עצמאות וחופש (ראה פרשת טרצלי וכו' ע"א (י-ס) 2191/08 אשר יצחק נ' משוד החינוך
(מורסם בבני, ניתן ביום 7 08 15), עדיין אני סבורה כי הכוונה לזמן ההפסקה ולא במעבר
בשיעור לשיעור בזמן נתון ותוך לחץ מובנה מעצם הצורך להגיע במועד לשיעור

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-01-18286-13 נ' בית ספר "ישורון" ואח'
בפני כב' השופטת מלכה ספינזי-שניאור

- האמור מקבל משנה תוקף וזאת מאחר ולא הוכח כי התלמידים, לרבות התובע, קיבלו הנחיות ברורות ומדויקות כיצד יש ללכת במסדרונות תוך הטלת איסור מוחלט לרוץ במעבר מכיתה לכיתה וממבנה למבנה
- לראיה, מעדותו של מר מלכה עולה כי בית הספר קיים שיחות באשר לסכנות הכרוכות בטריקת דלת בק לאחר התאונה בה נפגע התובע (ראה עדותו בעמ' 16 שורות 15-17)
- 24 בזינתן כל האמור אני קובעת כי לו היו התלמידים, לרבות התובע, מקבלים הדרכה מצד אחז, ומצד שני היה מורה תורן שתפקידו היח לפקח על המעברים בין הכיתות כי אז ככל הנראה ניתן היה למנוע את כניסת התלמידים בצורה לא מסודרת לכיתה וכמעט יוצא את טריקת הדלת על ידו של התובע ואת התאונה
- 25 אף כי לכאורה זי בכל האמור עז כאן בכדי לקבוע כי בחעדו פיקוח והדרכה כאמור, אחראי בית הספר בגזיקין לפגיעת התובע, הרי שישנו טעם נוסף שגם בעטיו אני סבורה כי יש להטיל אחריות על בית הספר
- 26 בתור מנכ"ל משרד החינוך שכאמור פורסם בתאריך 1.2.2002, תשס"ב/6(ב) 1-25 5 נוהלי שגרה, רשימת בקרה ומפרטים טכניים, ובנהלים שנקבעו במסגרתו, ישנה בסעיף 3 12 9 התייחסות לאמצעי הבטיחות שיש לנקוט בכל הנוגע לך לתנת בבית הספר :

"בכל נפגי הדלתות יותקן מתקן מחזיר הידראולי עליון מסוג איכותי, בעל יכולת תפקוד לאורך זמן, לבלימת תנועה חופשית של מגף הדלת, שיאושף על-ידי מעבדה מאושרת. 5 שנים לאחר פרסום חוזר זה תהיה הוראה זו חובה; במהלך תקופה זו יש להיערך בהתאם." (צורף לראיות הנתבעת 4)

לטענת הנתבעים 1-2 מאחר ובחזר מנכ"ל נקבע שהמחזירים הידראוליים צריכים להיות מותקנים בתוך 5 שנים, הרי משיעה שבמועד התאונה לא חלפו להם 5 השנים הרי שלא ניתן לטעון כנגדם כי הפרו את חובתם עפ"י חוזר מנכ"ל

אין בידי לקבל טענת זו למן פרסומה של החוראה בדבר התקנת מתקן מחזיר הידראולי, קמה לבית הספר חובה לפעול בהתאם הרציונאל שמאחורי הדרישה לחתקין מתקן מחזיר הידראולי היה צפיית התרחשות אירוע בו טריקת דלת תגרום לנוק לתלמידים, ומשהנוק נצפה, היה על בית הספר לעשות ככל הנדרש למנועו, ובין השאר, איזון המשאבים ותכספים שעמדו לרשותו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-18286-01 נ"ב בית ספר "ישורון" ואח' בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי שניאור'

27 אוסיף ואציין כי במסגרת אותו חוזר מנכ"ל נצפתה גם באופן ספציפי האפשרות שתלמידים יכניסו אצבעותיהם במרווח הדלת, מה שעלול להוביל ללכידתה לשם כך נקבעה הנוראת סעיף 3 ל-12 ו(5) ולפיה:

"כנגד הדלת תחובר אל המשקוף באמצעות צירי צד בעלי שתי כנפיים או יותר... בגן ילדים ובביתות א-י יש להתקין לאורך המשקוף האנכי (בצד הצירים), בין הכנף למשקוף, אלמנט שיכסה את המרווח וימנע אפשרות להכנסת האצבעות אפשר לתכנן ולהתקין אלמנט מגומי שיתחבר לשני קצוות הכנף משני צדדיה, וזאת כדי למנוע לכידת אצבעות בעת סגירת הכנף (דוגמה לגומייה משוג זה ראה בחברות האוטובוסים)."

הנוראה ספציפית זו לא סויגה כפי שסויגה החוראה עליה מסתמכת הנתבעת 4, ולא נקבע לגבינו תקופת הערכות לשון אחר ביחס לחוראה זו היה על מנהל בית הספר לפעול מיד למילואה - דהינו עוד בחודש פברואר 2002 כ- 8 חודשים לפני התאונה

לו היה מותקן אלמנט מגומי, כנדרש, אני סבורה כי גם אז הייתה נמנעת התאונה ובתוך כך הנזק

28 סיכום ביניים ביחס לאחריות בית הספר:

בהעדר הוכחה כי מצד אחד היה פיקוח נאות על מעבר התלמידים מכיתה לכיתה או כי ניתנה הודעה לתלמידים כיצד עליהם לנהוג בעת מעבר מכיתה לכיתה שלא בזמן הפסקה, וכן בהעדר מילוי אחר הנוראות חוזר מנכ"ל מצד שני, הכל כמפורט לעיל, אני קובעת שהתובע הרים את הונסל והוכיח כי בית הספר אחראי לנזק שנגרם לו

אחריות משרד החינוך:

29 אין חולק כי משרד החינוך חב חובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי תלמידי בית הספר לעניין זה ראה דבריה של כב' השופטת צור בת"א (מתווז י ס) 2074/00 ש. קטין נ"ב בית הספר כנסת יהודה ומשרד החינוך (פורסם בבנו, ניתן ביום 19 5 03):

"בענייננו מדובר בבית ספר המקבל תקציבים ממשרד החינוך, רישיונו ניתן לו ממשרד החינוך ומשרד החינוך ממקח עליו מהבחינה הבטיחותית ומבחינות רבות נוספות. חובת רישיון לבית ספר קבועה בחוק הפיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 ובחוק זה מוקנות למשרד החינוך סמכויות פיקוח רחבות היקף (ראה סעיפים 9, 10 ו-30 לחוק). חובתו של משרד החינוך כלפי ציבור התלמידים נוגדת מהזכות לחינוך ועל משרד החינוך לדאוג כי התלמידים ילמדו במסודות בטוחים ובטיחותיים"

8 מתוך 13

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-18286-01-10 **מ.מ.מ. נ' בית ספר "ישורון" ואח'**
בפני כב' השופטת מלכה ספינוי-שניאור

- 30 בעניינינו, כל עובדי בית הספר הם עובדי משרד החינוך ובית הספר מנוהל ומתופעל על ידי משרד החינוך מזה שנים רבות (ראה עדות מנהל בית הספר בעמ' 17 שורות 27-30) ואף מקבל ממנו את תקציביו. משרד החינוך אף נפקח על בית הספר מבחינה בטיחותית.
- 31 כאמור לעיל, משרד החינוך פרסם בחודש פברואר 2002 חוזר מנכ"ל הכולל הוראה בדבר התקנת אמצעים בטיחותיים למניעת הכנסת האצבעות במרווח שבין הדלת למשקוף. לטעמי לא די בפרסום חוזר מנכ"ל כאמור ובודאי שלא היה מקום להכנסת ההוראה בדבר מתן אורכו של 5 שנים להתקנת אמצעי המגן. לטעמי, היה על משרד החינוך, כאחראי על בטיחותם של התלמידים, לקבוע את הווראות כאמור לביצוע מידי ובכל מקרה לפקח על קיומן של ההוראות.
- יתרה מכך, ראוי היה שבקיצ' 2002, טרם פתיחת שנת הלימודים, יבדוק משרד החינוך - כשם שהוא עושה מאז 2006 (ראה עדות מר מלכה בעמ' 17 שורות 27-30) - את בטיחות הדלתות ואת מילוי הקבוע בחוזר מטעמו, לפחות לעניין התקנת אלמנט הגומי שלגבין לא נקבעה כל תקופת המתנה. ודוק, עצם העובדה כי משרד החינוך ראה לנכון לפרסם חוזר מנכ"ל ביחס לסיכונים הסמויים בזלתות הכיתות בבתי הספר, היא הנותנת.
- לא זו אף זו, לטעמי כשם שמשרד החינוך פרסם הנחיות לעניין התקנת מנגנוני בטיחות בדלתות ואף קבע הוראות באשר לאופן שבו על התלמידים והמורים לחתוח בהפסקות, כך היה עליו להדריך את צוות המורים באשר לאופן שבו עליהם לנחוג עם התלמידים, גם שלא בהפסקות - בעת המעבר מכיתה לכיתה ומשיעור לשיעור.
- 32 בהעדר פיקוח בפועל ביחס לקיום חוזר מנכ"ל ובהעדר הנחיות לצוות המורים עובדיו אני סבורה כי גם משרד החינוך אחראי לנוק שנגרם לתובע.

אחריות העירייה:

- 33 העירייה היא הבעלים של מבנה בו מצוי בית הספר, וכבעלת המקו קעין היא חבה בחובת וזיזות מושגית (ראה ע"א 1786/10 חנוכיב נ' בית ספר אורים - ניתן ביום 27 2 12, פורסם בגבו, ע"א 7008/09 עבד אל רחים נ' עבד אל קאדר - ניתן ביום 9 10 7, פורסם בגבו).
- 34 לטעמי וכפי שעולה מנסיבות המקרה, העין ייה הייתה יכולה לצפות את המקרה, ואף למנוע אותו.
- 35 מר מלכה, הנייד באשר לאופן שבו התרחשו הדברים בשנת 2002:

"כל בדק בית בכל קיץ נעשה ביחד עם העירייה. במאי 2002 קיבלתי מכתב מהעירייה בנושא בדק בית לשנת הלימודים הבא (מקריא) עם קבלת מכתב כזה אנחנו בבית הספר פועלים לאתר את כל המפגעים שאנו רוצים לתקן ובקיץ מתקיים מפגש עם העירייה ואני מגיש רשימה והם עושים את מה שהם יכולים או חלק ממנה. מדובר בבית ספר בתוך

9 מתוך 13

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-18286-01-10 ת.ת.ת. בית ספר "ישורון" ואח' בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי-שניאור

קריית מלאכי: המבנה שייך לעירייה. מה אני שונה משאר בתי הספר?
(עמ' 15, שורה 8-4)

- 36 מאידך מר אריה יוסף, קב"ט מחלקת החינוך בעירייה הנמצא בתפקידו, לדבריו, משנת 2001 העיד כי מאתד ומדובר ברשת עצמאית העירייה לא ערכה בבית הספר ביקורות בטוחות ואך לא ביצעה תיקוני תחזוקה (ראה עדותו בעמ' 22, שורה 19-23) ג מטעם העירייה העיד גם מר שמעון עמר, מי שמשמש כמנהל אגף החינוך בעירייה מאז 2005 מר עמר העיד כי הוא אינו יודע לומר מה היה המצב בשנת 2002 - שנת התאונה. משכך ומטעם זה הרי שטעמי אין לעדותו כל רלוונטיות לבידור המצב נכון למועד התאונה
- 37 לאחר שעיינתי במכלול הראיות שהובאו בפניי, כמו גם בעדותם של מר מלכה ומר אריה יוסף, ראיתי להעדיף בעניין זה את גרסתו של מר מלכה. מר מלכה הציג מכתב משנת 2000 ולפיו נדרש על ידי העירייה להחזיע מוד דרוש תיקון אמנם נכון כי מכתב שכזה לא הוצג ביחס לשנת 2002, היא שנת התאונה, ואולם ברוחחשב בעובדה כי העירייה הינה הבעלים של המבנה מצד אחד, ולא הוכח לי כי בית הספר שכו את המבנה מהעירייה מצד שני, סבירה בעיניי יותר גרסת מר מלכה ולפיה העירייה הייתה מעורבת בבדיקת נושא הבטיחות בבית הספר גם בשנה בה אירעה התאונה נשוא כתב התביעה
- 38 פועל יוצא של קביעתו זו הינו כי יש לראות גם בעירייה כמי שהמרה את חובת הזהירות הקונקרטית כלפי התובע, ומשכך יש לראות גם בה אחראית לנוק שנגרם לו.
- 39 יחד עם זאת, סבורני כי אחריותה של העירייה פחותה מאחריות בית הספר ומשרד החינוך ולו מן הטעם כי מרוח עדותו של מנהל בית הספר ניתן היה להבין כי העירייה הייתה אחראית לתיקון ליקויים שאותרו על ידי בית הספר ולא לאיתור הליקויים עצמם, וכאמור עדותו זו לא נסתרה
- 40 לסיכום שאלת האחריות:
בחזנתן כל האמור ומושהוכח כי קיימת מצד הנתבעים כולם אחריות, גם מושגית וגם קונקרטית, אני קובעת כי חבותם כלפי התובע הינה ביחוד ולחוד יחד עם זאת באשר לחלקו של כל נתבע, הרי שלאחר ששקלתי את מכלול הראיות שהוצגו לי, ראיתי לחלק את האחריות בין הנתבעים בינם לבין עצמם באופן ש:
- בית הספר נושא ב - 60%;
 - משרד החינוך נושא ב - 30%;
 - העירייה נושאת ב - 10%.
- 41 משקבעתי כי הוכחה אחריות הנתבעים לקרות האירוע יש לדון בשאלת הנזק לו זכאי התובע

10 מתוך 13

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 10-01-18286-13 בית ספר "ישורון" ואח'
בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי-שניאור

גובה הפיצוי והנזק:

- 42 הצדדים הסכימו כי נכותו הרפואית של התובע הינה בשיעור 5% (רי פרוטוקול, עמ' 26, ש' 14), אך חס חלוקים בשאלת גובה הפיצוי המגיע לתובע בגין נכות זו
- 43 התובע, בן 19 כיום, ועפ"י עדותו, הגם שככל הנראה לנכות השפעה מסויימת על תפקודו, ולו מעגם היותה בכף היד
- יחד עם זאת משעה שלמעט התובע לא הובא איש לעדות באשר לאופן ומידת תפקודו במובנו, אני סבורה כי מדובר בהשפעה קלה עד מוערית אשר לא מצאתי לכמתה במספר

דיון בראשי הנזק:

הפסד שכר בעתיד

- 44 לטענת התובע משנכותו הרפואית זהו לזו התפקודית מצד אחד, ואילו מצד שני הוא צעיר והגם שכיום הוא לומד בישיבה, לאחר שיתחתן הוא יצא ככל הנראה לעבוד (נראה עדותו בעמ' 7 שורות 16-13), הרר שיש לו אותו כמי שמצוי בתחילת דרכו המקצועית וטרם גיבש לעצמו קריירת עבודה מסודרת
- משמעות האמור לטענת התובע כי, אין לחרוג מחקבות בפסיקה ויש לפסוק לו פיצוי בגין אב נזק זה לפי חישוב אקטוארי מלא ועל בסיס השכר הממוצע במשק
- 45 הנתבעים מאידך טוענים את ההיפך לדידם לא הוכח כי הנכות מפריעה לתפקוד והשוטף של התובע בחיי היום יום ומשכך ברי כי לא תפריע לו גם בעתיד ועוד, גם אם אכן יצא התובע בסופו של יום לעבוד, כי אז לא ברור באיזו עבודה ובאיזה שכר. משלא הובאו על ידי התובע נתונים לעניין זה אין הוא זכאי באופן אוטומטי לפיצוי בגין אב נזק זה על בסיס חישוב אקטוארי מלא
- 46 לאחר ששקלתי טענות הצדדים ולאור כל קביעותיי לעיל ראיתי לפסוק לתובע בגין אב נזק זה פיצוי על דרך של אומדן גלובאלי ואני מעמידה אפוא את הפיצוי על סך של **70,000 ₪**.

עזרת זולת בעבר + הפסד שכר לאם:

- 47 בהתחשב בעובדה כי במועד האירוע היה התובע קטין, בן שבע שנים, חוקק שנרש לעזרת הוריו על כך יש גם להוסיף את טיב הפגיעה עצמה וכן את העובדה כי עבר בעטייה שני ניתוחים
- 48 בנסיבות, ועל אף כי הטענה שעקב הצורך לטפל בתובע נאלצה אימו להפסיק ימי עבודה וכפועל יוצא נפגע שכרה, נטענה בעלמא שכן אמו לא העידה וגם לא הוצגו מסמכים, הרר שבהתחשב בגיל התובע במועד התאונה ובעובדה כי עבר שני ניתוחים, ראיתי להניח כי אמו אכן נעזרה מהעבודה עקב הצורך לשהות לידו ולטפל בו.

11 מתוך 13

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 18286-01-10 **בית ספר "ישורון" ואח'**
בפני כב' השופטת מלכה ספינוזי שניאור

49 בהינתן כל האמור אני קובעת כי בנסיבות, העוזה אותה קיבל התובע מחורין, ובמיוחד מאימו, חרגה מעבר לעוזה הסבירה המצופה מבני משפחה לפיכך, ראיתי לפסוק בגין רכיב זה פיצוי בסך של 8,500 ₪

עזרת זולת בעתיד:

50 אינני סבורה, כי לאור שיעור הנכות שנותרה לתובע (54%) הוא יזקק בעתיד לעזרה של ממש בשכר לפיכך, לא ראיתי לפסוק לו כל פיצוי בגין אב נזק זה

מאב וסבל:

51 מוותחשב בשיעור הנכות ומיקומה, ובעובדה כי התובע עבר שני ניתוחים - ראיתי להעמיד את הפיצוי בגין ראש נזק זה על 25,000 ₪

52 **סה"כ הנזק כולו עומד על: 103,500 ₪.**

סוף דבר:

53 ראיתי לקבל את התביעה ולקבוע כי הנתבעים 1-4 אחראים לפיצוי התובע בגין הנזקים שגרמו לו בתאונה מיום 8 10 2002 כאשר מובחר כי חבותם של הנתבעים כלפי התובע הינה ביחד ולחוד ואילו חבותם אחד כלפי השני הינה בחתאם לחלוקה כפי שפורטה על ידי בסעיף 40 לעיל

54 לא מצאתי להטיל על התובע רשלנות תורמת

55 אשר על כן, ישלמו הנתבעים 1, 4, ביחד ולחוד, לתובע סך של 103,500 ₪ הסך האמור יישא הפרשי הצמדה וריביות מיום מתן פסק הדין ועד לתשלום המלא בפועל

56 עוד יישאו הנתבעים 1-4, ביחד ולחוד:

א בשכ"ט עו"ד בשיעור 6% 23

ב בהוצאות משפט עפ"י קבלות ולרבות שכ"ט מומחה ואגרת ביחז"ש

ג הסכומים המפורטים בסעיפים (א) (ב) לעיל יישאו הפרשי הצמדה וריבית מיום ההוצאה ועד לתשלום המלא בפועל

57 **המזכירות תשלח העתק פסק הדין לצדדים בדואר רשום**

ניתן היום, כ"ה שבט תשע"ד, 29 ינואר 2014, בהעדר הצדדים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

29 ינואר 2014

ת"א 18286-01-10 ש.מ.כ. בית ספר "ישורון" ואח' בפני כב' השופטת מלכה ספינזי-שניאור

מלכה ספינזי-שניאור, שופטת

13 מתוך 13